

Werner Schwab poprvé v Aréně, podruhé v Ostravě

Letošní sezóna v Komorní scéně Aréna nazvaná Rok neslýchaných zpovědí stojí před svou poslední premiérou, než nastanou zasloužené divadelní prázdniny.

Podle původního dramaturgického plánu měla letošní sezónu uzavřít hra Thomase Bernharda Divadelník. Z personálních důvodů byl ale tento titul nahrazen hrou jiného rakouského dramatika, a na repertoár se tak dostala groteska **Wenera Schwaba** s názvem **Lidumor aneb Má játra beze smyslu**.

Její děj autor umístil do rodného Štýrského Hradce (Grazu) a velmi osobitě a nesmlouvavě se v ní vyrovnává s charakterem a myšlením maloměst'ácké středostavovské společnosti. Dějištěm hry je činžovní dům, v němž žije hned několik partají, samé životem zdeptané a pokřivené charaktery. Paní Červová nadává svému synovi Hermanovi do smradlavých mrzáků, jejich soused pan Kovačič znalecky osahává své dvě prostoduché dcery a majitelka domu paní Vočistcová pije, a sní o tom, že své sousedy jednoho dne zabije.

Sám Schwab hru pojmenoval **radikální komedie** a věnoval ji sobě samému, kolosálnímu lháři, jak se v jejím úvodu nazval. Radikálně se v ní vyrovnává nejen se společností, ale i se svým vlastním životem. Hermana Červa lze tedy pokládat za jakési alter ego samotného autora, který prožil dětství s bigotní matkou v nuzném jednopokojovém bytě.

Werner Schwab se v devadesátých letech minulého století proslavil jako „enfant terrible“ německy mluvící divadelní scény vzbuzující vášnivé kladné i záporné emoce. Byl nazýván škodnou divadla, rozhněvaným mužem, bouřlivým alkoholikem i bestií. Ve svých provokativních a provokujících textech si nebral servítky před ničím a před nikým a naopak jej bavilo své publikum vydráždit až k nepříčetnosti. „*Do silné krusty je třeba bouchnout kladivem. Podobným způsobem Schwab atakuje ta divákova místa, kde lze očekávat až hysterickou reakci,*“ říká k tomu režisér inscenace Janusz Klimsza.

Schwab byl původní profesí sochař, který se k psaní dostal mnohem později, přičemž na své rostoucí popularitě si nijak nezakládal a dokonce měl pochybnosti, zda může být vůbec považován na spisovatele. Začínal jako prozaik, jeho dramatické období trvalo jen několik let, než je přetrhla předčasná smrt v nedožitých 36 letech. Přesto se stal jedním z nejhranějších moderních německy píšících dramatiků. Byl oceněn řadou německých prestižních cen – např. v roce 1991 byl německou kritikou vyhlášen talentem roku, v roce 1992 pak získal ocenění časopisu Theater heute jako nejlepší dramatik roku společně s Georgem Taborim.

V jeho hrách, které on sám poněkud dehonestujícím způsobem označoval jako fekální dramata, se grotesknost projevuje především košatým a velmi invenčním jazykem, v němž není nouze o vulgarismy, ale také o neologismy, která z jazyka sochař Schwab doslova vytesával. Jeho texty se tak stávají těžkými oříšky pro herecké představitele jeho postav. „*Myslela jsem si, že zatím nejtěžší text byla Tylova Drahomíra, ale tohle mi přijde mnohem horší. Drahomíra byla částečně ve verších, které herce táhnou. Ale jakmile člověk u té*

Schwabovy strašně květnaté a nabobtnalé věty změní slovo nebo předložku, tak už ho to zavede někam jinam,“ ozřejmuje potýkání se s textem hry představitelka paní Vočistcové Anna Cónová.

Hra **Lidumor aneb Má játra beze smyslu** měla svou premiéru v listopadu 1991 ve slavné mnichovské Kammerspiele a dodnes patří k jeho nejhranějším textům.

Ostravské publikum se s prací rakouského provokatéra Schwaba mohlo setkat zatím pouze jednou, a to před třinácti lety. Tehdy inscenoval jeho text Prezidentky právě **Janusz Klimsza** v Divadle Petra Bezruče. Nyní se kmenový režisér činohry NDM Klimsza ke Schwabovi vrací, s plným vědomím všech nástrah, které na inscenátory jeho her číhají. *„Prezidentky se dělaly před více než deseti lety, byl jsem mladší a nedocházela mi jistá úskalí... Ted' už mi docházejí (smích). Ale pořád si myslím, že je nám ('námi' myslím ten segment obyvatel, který chodí do alternativních divadel) Schwab v tom vzdoru proti majoritě, a nejde zde o etnické záležitosti, ale o majoritu mentální, blízký. Mám pocit, že naše mentality jsou si stále ještě podobné a tím je to obrázek i o naší povaze, provincionalismu, pokrytectví. Proto dělat Schwaba není jen výkřik do tmy, věřím, že bude mít odezvu. I díky humoru, který je nám také společný. A jeho prazvláštní forma – to je úkol.“*

A jak se s tímto úkolem inscenační tým v Komorní scéně Aréna vyrovnal, se publikum nejprve přesvědčí na premiéře, která se odehraje v **sobotu 13. června 2015 v 18:30 hodin**.

Diváci se mohou těšit na Alenu Sasínovou-Polarczyk a Petra Panzenbergera jako paní Červovou a Hermana Červa, Vladislava Georgieva a Petru Kocmanovou coby manžele Kovačičovi, Terezu Cisovskou a Zuzanu Truplovou v rolích jejich dcer a na hostující Annu Cónovou jako paní Vočistcovou.

Do konce sezóny se inscenace bude hrát ještě dvakrát, a to v pátek 19. června a ve čtvrtek 25. června 2015.

Alice Taussiková, PR KSA